

Zonder hedgedocumentatie geen hedge accounting!

Het voldoen aan de eis van hedgedocumentatie is een van de voorwaarden voor toepassing van hedge accounting. Dit is een formele eis gericht op het voorkomen van misbruik. Onder NL GAAP kan een onderneming op twee wijzen aan deze eis voldoen: op basis van generieke documentatie of op basis van documentatie per individuele hedgerelatie. In dit artikel wordt nader ingegaan op de vereiste documentatie.

Hedge accounting

Ondernemingen kunnen door het gebruik van derivaten bepaalde risico's afdekken. Bij het toepassen van de normale regels voor waardering en resultaatbepaling van derivaten kan er een mismatch ontstaan in de toerekening aan de winst-en-verliesrekening. Bij het toepassen van hedge accounting worden deze normale regels zodanig aangepast om deze mismatches te voorkomen. Op die wijze komt de afdekking van het risico ook in de verslaggeving tot uitdrukking.

Het toepassen van hedge accounting is in beginsel facultatief. Het is dus geenszins verplicht om hedge accounting toe te passen. Er bestaat ook geen verplichting daartoe als er mismatches in de toerekening van resultaten ontstaan met betrekking tot enerzijds de afgedekte positie en anderzijds het hedge-instrument. Voor het toepassen van hedge accounting dient wel te worden voldaan aan specifieke voorwaarden. Een van deze voorwaarden is het opstellen van hedgedocumentatie. Zonder hedgedocumentatie kan geen hedge accounting worden toegepast!

Reden achter eis van documentatie

De documentatie voor toepassing van hedge accounting moet door een onderneming worden opgesteld voordat met de toepassing mag worden begonnen. Stel dat een onderneming een renteswap afsluit om het renterisico af te dekken.

De onderneming wil vanaf het moment van aanschaf van de renteswap hedge accounting toepassen. In dat geval zal op het moment van aanschaf van het hedge-instrument reeds de hedgedocumentatie

opgesteld moeten zijn. Dit is een van de spelregels voor het toepassen van hedge accounting. Met deze spelregel wordt voorkomen dat een onderneming met de keuze om wel of niet hedge accounting toe te passen, resultaten zou kunnen sturen. In feite is het documentatievereiste bedoeld om misbruik door het management te voorkomen. Aan het einde van het boekjaar bepalen of wel of niet hedge accounting zal worden toegepast over het verstreken boekjaar, is dan ook niet mogelijk. Wel is het mogelijk om hedge accounting op ieder moment te beëindigen. Dat kan echter niet met terugwerkende kracht. Het besluit tot stoppen van hedge accounting heeft slechts betrekking op de toekomstige verwerking. Ook deze spelregel heeft als doel resultaatsturing te voorkomen.

Eisen aan documentatie

De hedgedocumentatie moet het mogelijk maken te beoordelen wat de hedgerelatie is en hoe die past in het hedgingbeleid. Met deze documentatie moet het mogelijk zijn de effectiviteit van de hedgerelatie te beoordelen. Indien een onderneming hedge accounting onder NL GAAP wenst toe te passen, zijn twee mogelijkheden aanwezig (RJ 290.613):

- toepassen van hedge accounting op basis van generieke documentatie; of
- toepassen van hedge accounting op basis van documentatie per individuele hedgerelatie.

Indien een onderneming heeft gekozen voor het toepassen van hedge accounting op basis van generieke documentatie, dient de onderneming bepaalde afgedekte risico's wel consistent (in de tijd en naar soort van hedgerelatie) volgens de regels van hedge accounting te verwerken en daarmee af te wijken van de algemene regels voor de verwerking, waardering en resultaatbepaling. De keuze van de onderneming om hedge accounting toe te passen voor een bepaalde hedgerelatie blijkt uit de generieke documentatie. Uit deze documentatie moet blijken op welke wijze de hedgerelatie past in de doelstellingen van risicobeheer en van de hedgestrategie. Vanuit het beschreven beleid moet op eenduidige wijze kunnen worden vastgesteld of de onderneming in een verslagperiode hedge accounting voor een hedgerelatie zal gebruiken. Het documenteren van het beleid is een van de vereisten voor het mogen toepassen van hedge accounting op basis van generieke documentatie.

Het toepassen van hedge accounting op basis van documentatie per individuele hedgerelatie biedt een onderneming meer flexibiliteit. Hiertegenover staat dat de administratieve lasten hoger zullen zijn als gevolg van de verplichting om per individuele hedgerelatie documentatie op te moeten stellen.

Voor het toepassen van hedge accounting op basis van generieke documentatie gelden de volgende vereisten (RJ 290.614):

- de afgedekte posities en hedge-instrumenten moeten voldoen aan de gestelde voorwaarden voor de toepassing van hedge accounting;
- de onderneming documenteert hoe de hedgerelaties passen in de doelstellingen van risicobeheer en beschrijft de hedgestrategie, waaronder de verwachting aangaande effectiviteit van de hedgerelatie (dat is de mogelijkheid van het bereiken van compensatie van aan het afgedekte risico toe te rekenen veranderingen in reële waarden of kasstromen);
- de onderneming beschrijft de in het soort hedgerelatie betrokken hedge-instrumenten en afgedekte posities die voldoen aan de voorwaarden voor toepassen van hedge accounting;
- de ineffectiviteit wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Voor het toepassen van hedge accounting op basis van documentatie per individuele hedgerelatie gelden de volgende vereisten (RJ 290.615):

- de onderneming documenteert hoe de individuele hedgerelatie past in de doelstellingen van risicobeheer en beschrijft de hedgestrategie, waaronder de verwachte effectiviteit van de hedgerelatie;
- de onderneming beschrijft het in de individuele hedgerelatie betrokken hedge-instrument en de afgedekte positie die voldoen aan de voorwaarden voor toepassen van hedge accounting; en
- de ineffectiviteit wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Hedgedocumentatie onder IFRS

Onder IFRS is het niet toegestaan hedge accounting op basis van generieke documentatie toe te passen. Een onderneming die onder IFRS hedge accounting toepast moet documentatie per individuele hedgerelatie opstellen.

drs. Dingeman Manschot RA

Het toepassen van hedge accounting op basis van documentatie per individuele hedgerelatie biedt een onderneming meer flexibiliteit.

Voorbeeld: Generieke documentatie

A BV is een exporterende onderneming en verkoopt haar producten in een groot deel van Europa. Een deel van de omzet wordt behaald in het Verenigd Koninkrijk. Deze leveringen worden gefactureerd in ponden (GBP) met een betaaltermijn van een maand. De orders worden gemiddeld een tot twee maanden voor levering geplaatst. A heeft als beleid dat het hieruit voortvloeiende valutarisico wordt afgedekt door middel van valutatermijncontracten op het moment dat de orders worden geplaatst. De voor dit doel afgesloten valutatermijncontracten worden vastgelegd in de administratie. De reële waarde (en kostprijs) van de valutatermijncontracten op het moment van afsluiten is nihil. De transactiekosten voor het afsluiten van de valutatermijncontracten worden verwaarloosbaar geacht en worden bij afsluiten van het contract direct ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

De valutatermijncontracten zijn bedoeld om het risico van de variabiliteit van de te ontvangen kasstromen af te dekken. De omvang en looptijd van de valutatermijncontracten komen overeen met de omvang en verwachte betalingstermijnen van de afgesloten verkooporders. Derhalve worden de afgesloten valutatermijncontracten als zeer effectief aangemerkt (dit zal voorts in ieder geval op iedere balansdatum beoordeeld moeten worden).

In dat geval kan de generieke hedgedocumentatie er als volgt uitzien:

Algemene hedgestrategie

Strategie is om het valutarisico op afgesloten verkooporders in GBP volledig af te dekken. Daartoe worden valutatermijncontracten afgesloten waarbij GBP worden verkocht in ruil voor euro's tegen een vaste koers.

Doelstelling risicomanagement

De doelstelling is om niet bloot te staan aan het risico van de variabiliteit van de te ontvangen kasstromen uit hoofde van verkopen in GBP. Op grond van deze doelstellingen dienen elke periode de afgesloten verkooporders in GBP te worden afgedekt door middel van valutatermijncontracten.

Soort hedgerelatie

Kasstroomhedge: afdekking van het risico van de variabiliteit van de te ontvangen kasstromen.

Toegepast hedge-accountingmodel

Kostprijs-hedge-accounting

Aard van het afgedekte risico

Het risico van de variabiliteit van de te betalen kasstromen (valutarisico).

Verwachte effectiviteit

De omvang en looptijd van de valutatermijncontracten komen overeen met de omvang en verwachte betalingstermijnen van de afgesloten verkooporders. Derhalve worden de afgesloten valutatermijncontracten als zeer effectief aangemerkt.

Identificatie van afgedekte positie

De per periode afgesloten verkooporders in GBP worden vastgelegd in de verkoopadministratie, inclusief de verwachte leverdatum en betalingstermijn. Wijzigingen in omvang en/of verwachte leverdatum en betalingstermijn (inclusief annuleringen) worden eveneens vastgelegd. Op deze wijze blijkt uit de verkoopadministratie steeds de per periode te verwachten kasstroom in GBP uit hoofde van afgesloten, maar nog niet uitgeleverde verkooporders. De per periode te verwachten kasstroom in GBP uit hoofde van uitgeleverde verkooporders blijkt uit de debiteurenadministratie.

Identificatie van hedginginstrumenten

De omvang en looptijd van de af te sluiten valutatermijncontracten worden bepaald overeenkomstig de omvang en verwachte betalingstermijnen van de afgesloten verkooporders. Van de per periode afgesloten valutatermijncontracten worden de volgende gegevens vastgelegd in de administratie:

- afsluitdatum;
- tegenpartij en contractnummer;
- omvang in GBP;
- termijnkoers;
- omvang in EURO;
- datum afloop.

Testen van de effectiviteit

De effectiviteit van de hedge zal aan het einde van iedere periode worden beoordeeld door het vergelijken van de kritische kenmerken van de lopende verkooporders en van de ingenomen valutatermijncontracten. Als er sprake is van een overhedge, worden eventuele verliezen als gevolg van deze overhedge direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verwerkt.